

Cesarjev pečat

Podelilni listini cesarja Otona II. iz leta 973, s katerima škofiji v Freisingu in njenemu takratnemu škofu Abrahamu izroča obsežno ozemlje v osrednjih predelih takratne mejne grofije Kranjske, sta bili že velikokrat predmet znanstvenih in primerjalnih raziskav. Teh tu ne bom ponavljal. Znano je, da je v originalu ohranjena samo druga listina, datirana s 30. novembra 973; prva, z datumom 30. junij istega leta, je ohranjena samo v prepisu.

Listine, ki se ponašajo s tako častljivo starostjo, so precejšnja redkost. Loška pa ni zanimiva samo kot predmet raziskav različnih strokovnjakov. Za Ločane, s tem imam v mislih prebivalce celotnega loškega gospostva, je pomembna zaradi prve omembe mesta in nekaterih okoliških krajev. Zaradi prve ohranjene pisne omembe Kranjske pa je še toliko bolj pomembna ne le za Ločane, temveč za vse Slovence. Za primerjavo: sosednja Avstrija je svojo (triindvajset let mlajšo) tisočletnico prve omembe nadvse slovesno praznovala leta 1996.

Listina je sicer ohranjena v originalu in je v razmeroma dobrem stanju. Ni pa popolna. V tisočletni zgodovini se je, kdo ve kdaj, polomil in izgubil cesarjev pečat. Nemara se je že kdaj kdo spraševal, kakšen je ta pečat sploh bil.

Odgovor na to vprašanje nam dajo druge ohranjene listine, ki jih je s svojim pečatom potrjeval isti vladar takratnega cesarstva, katerega del je bila tudi Kranjska.

Za primer take listine naj uporabim listino, s katero je ta naš isti cesar dve leti kasneje, natančneje 11. junija 975, vdovi Immi (babici znane sv. Heme) podaril tržne, kovne in carinske pravice za kraj Lievbedinga (Lieding) v Krški dolini na Koroškem. Listino hrani Koroški deželni arhiv v zbirki Allgemeine Urkunde pod oznako C 1337.

Poznavalci različnih strok bi iz vsebine in oblike listine gotovo vedeli povedati še marsikaj zanimivega. Sam se v to ne bom spuščal. Bralcu prepuščam, da si s pomočjo objavljenega vzorca zamisli listino tako, kot je bila takrat, ko še ni odpadel pečat našega cesarja.

Viri:

Willhelm Deuer: Der Kärntner Landesarchiv, Schrift- und Bildenkmäler aus zwölf Jahrhunderten. Sonderdruck aus CARINTHIA I 1994 (184. Jg.). *Zeitschrift für geschichtliche Landeskunde von Kärnten, Verlag des Geschichtsvereines für Kärnten*, Klagenfurt.

Dr. Peter Štih: Diplomatične in paleografske opombe k listinama Otona II. o podelitvi loškega ozemlja škofiji v Freisingu (DO II 47 in DO II 66). *Zgodovinski časopis* 51, 1997.

Posnetek loške listine z montiranim pečatom (zgoraj), koroške listine (levo), loške listine brez pečata (desno) in povečan posnetek pečata (spodaj)